Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/588

2024 2 19

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2024/588

2024 m. vasario 6 d.

dėl prašymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „European Cannabis Initiative“

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 2 ir 3 dalis,

kadangi:

(1) 2024 m. sausio 12 d. Komisijai pateiktas prašymas užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „European Cannabis Initiative“;

(2) tas prašymas pateiktas po to, kai 2023 m. lapkričio 6 d. Komisijai buvo pateiktas prašymas užregistruoti to paties pavadinimo iniciatyvą;

(3) pagal Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalį 2023 m. gruodžio 6 d. raštu (C(2023) 8548 *final*) Komisija pranešė organizatorių grupei, kad iniciatyva, kurią 2023 m. lapkričio 6 d. prašyta užregistruoti, atitinka to reglamento 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos a, d ir e punktuose nustatytus registracijos reikalavimus ir kad jo 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos b punktas nėra taikytinas. Tačiau Komisija taip pat paaiškino, kad keturis tikslus turinčios iniciatyvos pirmasis ir antrasis tikslai neatitinka Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte nustatyto reikalavimo. Pirmuoju tikslu Komisija raginama „prašyti valstybių narių remti į žmogaus teises orientuotą kanapių politiką, pagal kurią baudžiamosios sankcijos ir administracinės nuobaudos netaikomos, jei suaugusieji kanapes ir iš jų pagamintus produktus įsigyja, vartoja ir augina asmeniniais tikslais“. Nors Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 83 straipsnyje nustatytas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis nustatomos minimalios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų apibrėžimo ypač sunkių nusikaltimų, turinčių tarpvalstybinį pobūdį (įskaitant neteisėtą prekybą narkotikais), srityse, išimtis, pagal kurią tam tikras elgesys nekriminalizuojamas, netelpa į minimalių taisyklių ribas. Be to, Sutartyse nenustatytas tinkamas teisinis pagrindas, pagal kurį už tokį elgesį būtų numatyta netaikyti administracinių nuobaudų. Antrasis tikslas, t. y. raginimas Komisijai „netrukdyti valstybių narių pasirinkimui reaguojant į nacionalines realijas priimti reglamentus, kuriais nustatoma teisėta suaugusiųjų vartojamų kanapių rinka“, taip pat akivaizdžiai viršija Komisijos įgaliojimus siūlyti teisės aktus, nes įgyvendinant tą tikslą nebūtų prisidedama prie vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo, kaip reikalaujama SESV 114 straipsnyje. Kalbant apie trečiąjį ir ketvirtąjį tikslus pažymėtina, jog Komisija padarė išvadą, kad tie tikslai nėra akivaizdžiai viršijantys jos įgaliojimus siūlyti teisės aktą siekiant įgyvendinti Sutartis;

(4) todėl, remdamasi Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa, Komisija pranešė organizatoriams, jog pagal Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą jie gali pradinę iniciatyvą iš dalies pakeisti, siekdami atsižvelgti į Komisijos vertinimą, palikti ją tokią pačią arba ją atsiimti;

(5) 2024 m. sausio 12 d. organizatorių grupė pateikė iš dalies pakeistą iniciatyvą;

(6) organizatoriai nurodė tris iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslus. Pirma, organizatoriai ragina Komisiją „surengti Visos Europos piliečių asamblėją, kad, žvelgiant iš platesnės perspektyvos, būtų aptarti šie kanapių politikos klausimai: bendras visoje ES taikomų sankcijų mastas, valstybių narių politikos nuoseklumas ir ES piliečių galimybė šį opų klausimą aptarti tarpusavyje ir su institucijomis“. Antra, organizatoriai ragina Komisiją „remiantis moksliniais įrodymais ir pacientų patirtimi, suteikti pacientams daugiau galimybių vartoti medicinines kanapes ir visoje ES leisti

([1]) OL L 130, 2019 5 17, p. 55, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

jiems vežtis gydymo tikslais išrašytas kanapes ir iš jų pagamintus produktus, kad būtų užtikrintas visapusiškas jų naudojimasis teise į sveikatą“. Trečia, organizatoriai prašo Komisijos „skirti reikalingus išteklius, kad būtų vykdomi kanapių naudojimo gydymo tikslais, be kita ko, fitoterapijoje ir tradicinėje medicinoje, moksliniai tyrimai, ir jais dalytis tarptautiniu mastu“;

(7) antrasis ir trečiasis tikslai sutampa su 2023 m. lapkričio 6 d. pateiktos iniciatyvos trečiuoju ir ketvirtuoju tikslais;

(8) daugiau informacijos apie iš dalies pakeistos iniciatyvos dalyką, tikslus ir aplinkybes pateikiama jai skirto dokumento priede. Tame priede nurodoma, kad Sąjunga „palaipsniui suderino pozicijas dėl novatoriškų į žmogaus teises orientuotos narkotikų politikos principų“ ir kad kelios valstybės narės „reikšmingai pakeitė nacionalinę kanapių naudojimo ne medicinos ir mokslo tikslais politiką“. Priede atkreipiamas dėmesys į Tarybos pamatinį sprendimą 2004/757/TVR ([2]) ir nurodoma, kad „jis nebeatitinka naujausių narkotikų kontrolės srities pokyčių ir neatspindi tarptautinių ir nacionalinių rekomendacijų“, įskaitant 2023 m. Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro ataskaitoje pateiktas rekomendacijas. Be to, tame priede atkreipiamas dėmesys į ES narkotikų strategiją ir pažymima, kad „bandant sustabdyti neteisėtų narkotikų plitimą Europoje nepadaryta didelės pažangos, todėl būtina radikaliai persvarstyti dešimtmečius taikytą, bet narkotikų paklausos ir pasiūlos nesumažinusią politiką“;

(9) kalbant apie pirmąjį iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslą pažymėtina, jog, Komisijos supratimu, organizatorių grupė ją ragina surengti Visos Europos piliečių asamblėją arba panašų forumą, kad kanapių politika būtų aptarta žvelgiant iš platesnės perspektyvos. Organizatoriai neragina Komisijos pateikti pasiūlymo dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

(10) Europos Sąjungos sutarties 11 straipsnio 4 dalimi ir Reglamento (ES) 2019/788 1 straipsniu Sąjungos piliečiams suteikiama teisė paraginti Komisiją, neviršijant savo įgaliojimų, pateikti atitinkamą pasiūlymą tam tikru klausimu, kai tie piliečiai mano, kad dėl jo Sutartims įgyvendinti reikalingas Sąjungos teisės aktas;

(11) pagal Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punktą, Komisija iniciatyvą užregistruoja, jei „jokia iniciatyvos dalis nėra akivaizdžiai viršijanti Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis“;

(12) kalbant apie pirmąjį iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslą pažymėtina, jog Komisija daro išvadą, kad jis neatitinka Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos c punkte nustatyto teisinio reikalavimo, nes Komisija nėra raginama pateikti pasiūlymo dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

(13) kalbant apie antrąjį iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslą pažymėtina, jog, remdamasi SESV 168 straipsnio 6 dalimi, Komisija tame straipsnyje nustatytais tikslais galėtų pateikti pasiūlymą dėl Tarybos rekomendacijos visuomenės sveikatos klausimais. Tokioje rekomendacijoje valstybių narių galėtų būti prašoma: a) „remiantis moksliniais įrodymais ir pacientų patirtimi, suteikti daugiau galimybių vartoti medicininės kanapes“ ir b) „visoje ES leisti pacientams vežtis gydymo tikslais išrašytas kanapes ir iš jų pagamintus produktus, kad būtų užtikrintas visapusiškas jų naudojimasis teise į sveikatą“, su sąlyga, kad abiem atvejais taikymo sritis apimtų tik teisėtus kanapių vartojimo atvejus. Vis dėlto SESV 168 straipsnyje nenumatytas teisinis pagrindas, kuriuo remiantis būtų priimamos priemonės, susijusios su šioje srityje valstybių narių priimamų teisės aktų derinimu;

(14) kalbant apie trečiąjį iš dalies pakeistos iniciatyvos tikslą pažymėtina, jog, remdamasi SESV 173 straipsnio 3 dalimi, 182 straipsnio 1 dalimi, 183 straipsniu ir 188 straipsnio antra pastraipa, Komisija iš principo gali siūlyti Sąjungos teisės aktą, kuriuo skiriami ištekliai moksliniams tyrimams;

(15) atsižvelgiant į šias priežastis ir remiantis Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalies trečios pastraipos b punktu, pasiūlyta piliečių iniciatyva turėtų būti iš dalies užregistruota, t. y. turėtų būti užregistruoti jos antrasis ir trečiasis tikslai, nes tik tos iniciatyvos dalys nėra akivaizdžiai viršijančios Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

([2]) 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje (OL L 335, 2004 11 11, p. 8, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/oj).

(16) ta išvada nedaro poveikio vertinimui, ar šiuo atveju būtų tenkinamos konkrečios materialinės sąlygos, įskaitant atitikties proporcingumo bei subsidiarumo principams ir suderinamumo su pagrindinėmis teisėmis sąlygas, kad Komisija galėtų imtis veiksmų;

(17) organizatorių grupė pateikė tinkamų įrodymų, kad ji atitinka Reglamento (ES) 2019/788 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus, ir pagal to reglamento 5 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą paskyrė kontaktinius asmenis;

(18) šia iniciatyva nėra aiškiai siekiama piktnaudžiauti, ji nėra lengvabūdiška, nepagrįsta ar akivaizdžiai prieštaraujanti Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje išdėstytoms Sąjungos vertybėms arba Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintoms teisėms;

(19) todėl iniciatyva „European Cannabis Initiative“ turėtų būti iš dalies užregistruota, t. y. turėtų būti užregistruoti jos antrasis ir trečiasis tikslai. Taigi pritarimo šiai iniciatyvai pareiškimai gali būti renkami, jei iniciatyva susijusi su tais dviem tikslais;

(20) išvada, kad Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 4 dalies trečios pastraipos b punkte nustatytos sąlygos, pagal kurias iniciatyvos gali būti registruojamos iš dalies, yra įvykdytos, nereiškia, kad Komisija kokiu nors būdu patvirtina faktinį užregistruoto iniciatyvos turinio tikslumą – už jį atsako tik iniciatyvos organizatorių grupė. Užregistruotas iniciatyvos turinys atspindi tik organizatorių grupės nuomonę ir jokiu būdu negali būti laikomas atspindinčiu Komisijos nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Europos piliečių iniciatyva „European Cannabis Initiative“ užregistruojama iš dalies.

2. Pritarimo šios iniciatyvos antrajam ir trečiajam tikslams pareiškimai gali būti renkami su sąlyga, kad ja siekiama, jog Komisija pateiktų pasiūlymus dėl Sąjungos teisės aktų siekiant įgyvendinti Sutartis ir siekiant:

a) remiantis moksliniais įrodymais ir pacientų patirtimi, suteikti daugiau galimybių vartoti medicininės kanapes ir visoje Sąjungoje leisti pacientams vežtis gydymo tikslais išrašytas kanapes ir iš jų pagamintus produktus, kad būtų užtikrintas jų visapusiškas naudojimasis teise į sveikatą;

b) skirti reikalingus išteklius, kad būtų vykdomi kanapių naudojimo gydymo tikslais moksliniai tyrimai.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas piliečių iniciatyvos „European Cannabis Initiative“ organizatorių grupei, kuriai kaip kontaktiniai asmenys atstovauja Francesca CAPUOZZO ir Georg WURTH.

Priimta Strasbūre 2024 m. vasario 6 d.

Komisijos vardu
Věra JOUROVÁ
Pirmininko pavaduotoja